

Din hørsel – vår sak

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

The Norwegian Association of the Hard of Hearing

Brynsveien 13
Pb 6652 Etterstad
0609 Oslo

Telefon: 22 63 99 00 E-post: hlf@hlf.no
Telefaks: 22 63 99 01 Org. nr.: 970 205 195
Tekst-tlf: 22 63 99 12 Bankgiro: 8397 05 08816

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Deres ref.

Vår ref:
B.D.

Dato
17.03.09

Høringsuttalelse fra Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) vedr. forskrift om universell utforming av rullende materiell til jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane.

Det vises til høringsbrev av 19.12.08. HLF avgir med dette vår høringsuttalelse.

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF) er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse og en interesseorganisasjon for landets hørselshemmede. 14,5 prosent, over 600 000 nordmenn, har betydelig nedsatt hørsel. 55 000 av disse er medlemmer av HLF og medlemstallet vokser raskt, med 20 % økning i året. HLF organiserer mennesker med hørselsnedsettelse, tinnitus og sykdommen ménière, døvblitte, CI-opererte og foreldre til hørselshemmede barn. HLF arbeider for full deltakelse og likestilling på alle samfunnsområder.

Bevegelsehemmede er for snever definisjon av målgruppen

HLF reagerer på bruken av begrepet *bevegelsehemmede personer* for å beskrive målgruppen for forskriften. Dette er en snever definisjon av målgruppen som utelater store grupper mennesker med funksjonsnedsettelse, blant annet orienteringshemmede. EUs målgruppe med TSI-PRM er *Persons with reduced mobility*. Dette bør forstås som personer som er forflytningshemmet på grunn av en funksjonsnedsettelse. Dette kan være i form av nedsatt hørsel, syn, bevegelighet eller kognitiv funksjonshemming. **Begrepet *bevegelsehemmede* må derfor endres i forslag til ny forskrift, samt i den norske oversettelsen av TSI-PRM.**

Kommentarer til punkt 6, administrative og økonomiske konsekvenser

Det vises i dette punktet til at tilleggskravene også gjelder ved vesentlige oppgraderinger. HLF vil poengtere at de tiltak som omhandler kommunikasjon og informasjon, f.eks informasjonstavler ombord med ruteopplysning, ikke vil tilsi vesentlige kostnader og er et tiltak som kommer veldig mange reisende til gode, ikke bare de mange tusen hørselshemmede. Reisende for øvrig setter stor pris på skriftlig informasjon underveis. Dette er et eksempel på universell utforming som er nødvendig for mange, og bra for alle.

HLF mener derfor at det bør stilles krav om at tiltak av denne typen også blir iverksatt ved mindre oppgradering av materiell.

Kommentarer til punkt 7

Hørselshemming er et kommunikasjonshandikap. Dette innebærer problemer med å oppfatte informasjon om blant annet stoppesteder, evakuering, avvik fra ruteplan og annen informasjon som er relevant for reisen. Visuell informasjon er derfor helt avgjørende for en hørselshemmet reisendes trygghet og sikkerhet under reisen.

Punkt 7 tar for seg en rekke nasjonale tilleggskrav. TSI-PRM har krav til visuell kundeinformasjon og ramser opp hvilke opplysninger som skal gis. HLF mener at TSI-PRM ikke er presis nok i forhold til avviksinformasjon. Dette bør derfor presiseres i de nasjonale tilleggskravene. **Passasjerinformasjon med elektronisk tavle/skjerm og høyttaler må også varsle avvik fra oppsatt rute og mulighet for å gi annen nødvendig informasjon som f.eks togstans.** Hørselshemmede opplever til stadighet at et tog eller t-bane blir stående uten å vite hvorfor. Årsaken til stansen og i mange tilfeller at en må gå av toget, blir kun varslet over høyttaleranlegg. Med ferdiginnspilte meldinger bør ikke dette være noe problem å legge ut på informasjonsskjermene om bord. Dette kravet må gjelde både under §3 og §4.

HLF ønsker også å presisere at **informasjon i forbindelse med en nødsituasjon må håndteres på en slik måte at også hørselshemmede får det med seg.** På samme måte som avviksinformasjon, bør nødprosedyrer være ferdig innspilte og komme på skjermene på en enkel og lettfattelig måte. Bruk av symboler og tegninger vil være naturlig, og komme de øvrige reisende til gode. Særlig de som ikke forstår norsk, f.eks utenlandske turister.

Videre vil HLF presisere at god lyd kvalitet på høyttaleranlegg og i størst mulig grad bruk av ferdiginnspilte meldinger, vil være av stor betydning for hørselshemmede. Mange hørselshemmede kan høre meldinger dersom disse er av god kvalitet.

TSI-PRM har krav til akustisk signal når dører åpnes og lukkes. **HLF mener et tilleggskrav må være at det også skal være et lyssignal som viser når døren kan åpnes og er i ferd med å lukke seg.** Dette er i tråd med det gjennomgående prinsippet om at relevant informasjon skal være tilgjengelig både som lyd og visuelt.

HLF mener våre forslag til forbedringer i forskriften, ikke er av en slik karakter at det medfører mye merarbeid eller kostnader for transportselskapene. Samtidig er dette tiltak som kommer en av Norges største gruppe funksjonshemmede til gode, og er til stor nytte for de øvrige reisende.

Med vennlig hilsen
Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

Anders Hegre (sign)
Fungerende generalsekretær

Bjørnar Dagstad
Interessepolitisk rådgiver